

Förord

Rovás, den ungerska runskriften är en del av mänsklighetens kulturarv och är en intellektuell kvarleva från en tidigare civilisation, skapad av ungrarna och deras förfäder. Dess ursprung, utveckling och släktskap till andra former av skriftspråk är fortfarande idag föremål för forskning och det finns en mängd olika teorier om detta. Det råder emellertid inga tvivel om, och det kan dokumenteras av arkeologiska fynd, att ungrarna redan på 900-talet i stor utsträckning använde sig av runskrift som en del av deras språk och viket gör det troligt att skriften har använts i århundraden.

Liksom i de flesta andra europeiska länder, från och med 11-hundratalets början, var det också i det ungerska riket latinet som dominerade språk och skrift inom kyrka och förvaltningar. Emellertid, Rovás har genom tiderna fortsatt att användas i ungerskspråkiga delar av herdar, av så kallade *Szekler* trädhuggare, bland adel och prästerskap och har i vissa tider också varit ett hemligt skriftspråk. Den ungerska runskriften har inte bara överlevt den stormiga medeltiden och därpå följande årtionden men har också genom tiderna fortsatt att utvecklats och anpassats till dagens moderna krav, vilket har bidragit till dess enastående popularitet. Idag finns det inte bara böcker, tidskrifter och webbsidor skrivna om och med skriften, den används dessutom i bildkonsten, i design och på skyltar och tiotusentals studenter lär sig, tack vare engagerade lärare, den ungerska runskriften.

Antalet intresserad som förstår och uppskattar Rovás stiger hela tiden och uppgår i dag till flera hundratusen personer vilket har skapat ett behov av moderna språkregler för denna åldriga skrift. Delar av den process som består av bevarandet av karaktäristika, modernisering av form samt tekniskt utveckling utförs av dagens skriftbrukare på samma sätt som gjorts av deras förfäder. Denna bok beskriver en av etapperna i denna kulturbevarande tradition nämligen sällskapet för Rovás användares konferens "*Det levande runalfabetet*" den 4:e oktober i Gödöllő vars syfte var att föra den ungerska runskriften in i dator åldern.

Av alla europeiska levande och använda språk är det bara den ungerska runskriften som ännu inte har blivit inkodat i den internationella standarden UNICODE vilket är en förutsättning för skriftens digitalisering. Sällskapet för Rovás användare, under ledning av Dr. Gábor Hosszú, presenterar därför i denna bok ett utkast till standard N.3527. Målet är att snarast möjligt uppnå enighet och en standardisering av skriften. Läsaren uppmanas att stödja denna insats.

Författarna menar att den ungerska runskriften har ett stort värde, som ett intellektuellt arv till kommande generationer, och som måste tas på största allvar. Det är särskilt aktuellt idag då det stora utbud av tankar och idéer vad gäller denna kommunikationsform är så förknippat med det ungerska språket och kulturen, och kan visa sig vara den väg till intellektuell förnyelse av Ungern som många har önskat.